

ARVIOINTIKERTOMUS 2022

Juuan kunnan tarkastuslautakunta

Sisällys

Puheenjohtajalta	2
1. Tarkastuslautakunnan arviointi- ja tarkastustoiminta	3
1.1. Tarkastuslautakunta 2021 - 2025.....	5
1.2. Tarkastustoiminta arviointikertomusta varten.....	6
1.2.1. Tarkastuslautakunnan kokoukset.....	6
1.2.2. Arviointikertomuksen laadinta.....	7
1.2.3. Sidonnaisuusilmoitukset.....	7
2. Kuntastrategia ja kunnan muu strateginen suunnittelu	8
2.1. Strategiakauden tarkastelu.....	9
2.2. Muu strateginen suunnittelu	9
3. Talousarviossa asetetut sitovat tavoitteet	10
3.1. Hallintopalveluiden toiminnalliset tavoitteet talousarviovuodelle 2022.....	10
3.2. Tekninen toimiala.....	11
3.3. Hyvinvointilautakunnan toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen	13
3.4. Kuntarakennelautakunnan toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen.....	17
3.5. Konserni.....	18
3.5.1. Kiinteistö Oy Juuan Vuokratalot	18
3.5.2. Juuan Kaukolämpö Oy	19
4. Kunnan ja kuntakonsernin talous	20
4.1. Tilintarkastus.....	20
4.2. Tuloslaskelma.....	20
4.3. Rahoituslaskelma	21
4.4. Taseen tunnusluvut.....	22
4.5. Taloudelliset riskit	22
5. Lautakunnan muut huomiot.....	23
5.1. Siun sote	23
5.2. Hallintosääntö ja kuntastrategia.....	25
6. Tarkastuslautakunnan huomiot.....	25
6.1. Vuoden 2021 arviointikertomuksen huomioiden seuranta	25
6.2. Huomiot vuodelta 2022.....	26
7. Tarkastuslautakunnan esitys Juuan kunnanvaltuustolle.....	27
8. Allekirjoitukset.....	27

Puheenjohtajalta

Vuosi alkoi uskomattomilla uutisilla Ukrainasta, jonne sen naapurimaa Venäjä hyökkäsi 24.2.2022. Sodan seuraukset alkoivat hyvin pian tuntua koko maailmassa ja Juukakaan ei siltä säästynyt. Koettiin ennennäkemätön pakolaistulva, josta saimme Juukaan muutamia kymmeniä pakolaisia. Yleinen auttamishalu oli merkilepantavaa ja kuntana Juuka kantoi osuutensa kunniallisesti. Sodan yllätyksellisyys asetti EU-maat vaikeaan tilanteeseen, sillä varautuminen pakolaisvirtaan jäi lyhyeksi.

Merkittävää oli myös yleinen hintojen nousu. Lähes kaikki kulutustavarat kallistuivat useita kymmeniä prosentteja, mitä ei ollut koettu vuosikymmeniin. Tämä toi samalla myös Juuan kuntaan uuden tilanteen, sillä kohonneet kustannukset asettivat paineita budjetoituihin menokohteisiin. Lisäksi Siunsoten odotettavissa oleva jälkilasku loi epävarmuutta talouden suunnittelijoille. Valtakunnallisen soteuudistuksen myötä Siunsote lakkasi olemasta ja sen jälkipyykki tuo arviolta 1.2–2 miljoonan euron laskun kunnan maksettavaksi vuodelle 2023.

Yrittäjyydestään tunnettu Juuka sai tunnustusta kun Pohjois-Karjalan Yrittäjät luovutti kunnalle Maakunnan Vuoden Yrittäjyyskunta-palkinnon lokakuussa 2022. Tämä on hieno osoitus yrittäjien ja kunnan välisestä yhteistyöstä, joka toivottavasti saa jatkua entistä parempana. Yrittäjien panostus Puu-Juukaan on jatkunut koko vuoden ajan ja niinpä entisöity Seurojentalo avattiin juhlien ja tapahtumien pitopaikaksi.

Vuoden aikana asukasmäärä laski 92 henkilöllä ja vuoden lopussa meitä oli 4352 asukasta. Haaste tulevaisuudessa tulee olemaan peruskoulutuksen ylläpito, sillä vuositasolla kuntaan syntyy enää vajaa yksi luokallinen lapsia. Toinen haaste Juuassa on korkea työttömyys, sillä maakunnassa olimme ykkösiä 18.7 %:lla.

Merkittävin investointi oli kunnantalon piharemontti, jossa suoritettiin salaojitusta ja massojen vaihtoa.

Lopuksi kiitän kaikkia kunnan työntekijöitä ja luottamusmiehiä menneestä vuodesta. Yhdessä tekeminen on tuottanut hyvää tulosta ja se on näkynyt ulospäin hyvänä kuntakuvana.

16.5.2023 Juuassa

Leo Rynänen

tarkastuslautakunnan puheenjohtaja

1. Tarkastuslautakunnan arviointi- ja tarkastustoiminta

Tarkastuslautakunnan toiminta on säännelty kuntalaissa ja kunnan hallintosäännössä. Arviointikertomus onkin hyvä aloittaa tämän sääntelyn tarkastelulla.

Kuntalain 30 §:n 1 momentin mukaan "Kunnassa on oltava valtuuston lisäksi kunnanhallitus ja tarkastuslautakunta". Tarkastuslautakunta on siis lautakunta, joka on oltava jokaisessa kunnassa. Kunnassa voi olla muitakin lautakuntia ja Juuassa nämä muut lautakunnat ovat hyvinvointilautakunta ja kuntarakennelautakunta.

Kuntalain 121 §:ssä on määritelty tarkastuslautakunnan tehtävät:

Tarkastuslautakunta

Valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten. Lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettuja.

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on:

- 1) valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat;
- 2) arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla;
- 3) arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää;
- 4) huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta;
- 5) valvoa 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi;
- 6) valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.

Kunnanhallitus voi poiketa tarkastuslautakunnan esityksestä lautakuntaa koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi ja talousarvioksi kunnan hallintosäännön ja talousarvioesityksen yhteensovittamiseen liittyvästä perustellusta syystä.

Tarkastuslautakunta laatii arviointisuunnitelman ja antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä. Lautakunta voi antaa valtuustolle muitakin tarpeellisia pitämiään selvityksiä arvioinnin tuloksista.

Kunnanhallitus antaa valtuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aiheita.

Ne seikat, että lainsäätäjällä on määritellyt tarkastuslautakunnan kunnan ainoaksi pakolliseksi lautakunnaksi ja, että kunnanhallitus voi poiketa tarkastuslautakunnan esityksistä hallintosääntöä ja lautakunnan omaa budjettia koskevissa asioissa ainoastaan poikkeuksena pääsäännöstä, kuvastavat selvästi lautakunnan itsenäistä roolia.

Lautakunnan rooli on itsenäinen, mutta se on lisäksi epäpoliittinen siitäkin huolimatta, että vaaleilla valittu kunnanvaltuusto on lautakunnan asettanut. Kunnan poliittiset päätökset tehdään toisaalla ja lautakunnan tehtävä onkin lähinnä arvioida sitä, kuinka näitä poliittisia päätöksiä, kuten talousarviota, noudatetaan. Toki lautakunnan kuuluu arvioida sitäkin, onko kunnan toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla, mutta tämäkin tarkoittaa objektiivista arviointia.

Tarkastuslautakunnan tiedonsaantioikeudesta on säädetty kuntalain 124 §:n 1. momentissa:

Tarkastuslautakunnalla on salassapitoa koskevien säännösten estämättä oikeus saada kunnan viranomaisilta tiedot ja nähtävikseen asiakirjat, joita se pitää tarpeellisina arviointitehtävän hoitamiseksi.

Tiedonsaantioikeus salassa pidettävien tietojen osalta on siis lautakunnalla, ei yksittäisellä lautakunnan jäsenellä. Kunnan tilintarkastajan tiedonsaantioikeus on laajempi kuin tarkastuslautakunnan, sillä tilintarkastajalla on oikeus saada tietoja salassapitosäännösten estämättä myös kuntakonserniin kuuluvilta yhteisöiltä ja säätiöiltä (Kuntal 124 § 1 mom.).

Juuan kunnan hallintosäännön 11 luvun 3 §:ssä on määrätty tarkastuslautakunnalle täydentäviä tehtäviä:

Sen lisäksi mitä kuntalain 121 §:ssä säädetään, tarkastuslautakunnan on:

1. seurattava tilintarkastajan tarkastussuunnitelman toteutumista sekä muutoinkin seurattava tilintarkastajan tehtävien suorittamista ja tehtävä tarpeen mukaan esityksiä tilintarkastuksen kehittämiseksi,
2. huolehdittava siitä, että tilintarkastusta varten on tarpeelliset voimavarat, jotka mahdollistavat tilintarkastuksen suorittamisen hyvän tilintarkastustavan edellyttämässä laajuudessa, sekä
3. tehtävä aloitteita ja esityksiä tarkastuslautakunnan, tilintarkastajan ja sisäisen valvonnan tehtävien yhteensovittamisesta mahdollisimman tarkoituksenmukaisella tavalla.

Arvioinnin tulokset raportoidaan vuosittain valtuustolle annettavassa arviointikertomuksessa. Ennen arviointikertomuksen valmistumista tarkastuslautakunta voi antaa valtuustolle tarpeelliseksi katsomiaan selvityksiä. Tarkastuslautakunta voi raportoida tilikauden aikana valtuustolle myös muista merkittävistä havainnoista

Tilintarkastaja on vuosittain syksyisin esitellyt tarkastussuunnitelmansa lautakunnalle, ja lautakunta on seurannut tarkastuksen edistymistä tilintarkastajan antamien väliraportointien yhteydessä. Lautakunnan tietojen mukaan tilintarkastusta varten on ollut tarpeelliset voimavarat. Lautakunta on vuosittain antanut valtuustolle arviointikertomuksen, mutta se ei ole katsonut tarpeelliseksi antaa valtuustolle muita selvityksiä, koska raportoitavaa ei ole ollut.

Hallintosäännön 11 luvun 6 §:n mukaan

Tilintarkastaja voi ottaa tarkastuslautakunnalta toimeksiantoja lautakunnan käsiteltävien asioiden valmisteluun ja täytäntöönpanoon liittyvien tehtävien suorittamisesta, mikäli ne eivät ole ristiriidassa hyvän tilintarkastustavan kanssa.

1.1. Tarkastuslautakunta 2021 - 2025

Juuan kunnan nykyinen tarkastuslautakunta valittiin kunnanvaltuuston kokouksessa 16.8.2021 § 25. Tarkastuslautakunta aloitti toimintansa 12.10.2021. Kuntalain 121 §:n mukaan lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettuja.

Tarkastuslautakunnan kokoonpano 2021 – 2025:

Jäsen

Leo Rynnänen, puheenjohtaja

Eija Martikainen, varapuheenjohtaja

Teemu Mustonen

Heidi Wilska

Reijo Kortelainen

Varajäsen

Ilona Haukka

Viki Vuokkonen

Kukkamaaria Kokkonen

Jari Hiltunen

Marja-Leena Tanskanen,

26.9.2022 alkaen Kastehelmi Miettinen

Lautakunnan sihteerinä toimii kunnan johdon sihteerin ja hänen sijallaan tarvittaessa tiedonhallintasihteerin.

Pohjois-Karjalan hankintatoimi toteutti tarkastuslautakunnan toimeksiannosta tilintarkastuspalveluiden kilpailutuksen keväällä 2022. BDO Auditor Oy:n sopimus Juuan kunnan kanssa päättyi tilikauteen 2021. Tilikauden 2022 alusta vastuullisena tilintarkastusyhteisö on Itä-Suomen Tilintarkastus Oy ja vastuunalainen HT-, JHT-tilintarkastaja Timo Nuutinen.

Eturivi: Teemu Mustonen, Leo Rynnänen, Eija Martikainen

Takarivi: Heidi Wilska, Riitta Lehikoinen, Kastehelmi Miettinen

© Teemu Mustonen

1.2. Tarkastustoiminta arviointikertomusta varten

Tarkastuslautakunnan arviointityö on jatkuvaa, mutta varsinaisesti vuoden 2022 arviointi aloitettiin lokakuun kokouksessa, jolloin lautakunta suunnitteli toimintaansa tarkastusvuodelle sekä hyväksyi tarkastuslautakunnan arvioinnin työohjelman ja tilintarkastuksen työohjelman. Arvioinnin työohjelmaa on pääosin noudatettu, mutta siihen on tehty aikataulullisista syistä joitain muutoksia. Lautakunta on myös lisännyt ohjelmaan tarpeelliseksi katsomiaan aiheita jo tehtyjen kuulemisten ja oman priorisointinsa perusteella.

Lautakunta on pyrkinyt hankkimaan kokonaiskuvan kunnan toiminnasta ja taloudesta. Lautakunta on työnsä edetessä päivittänyt työohjelmaansa siten, että se on painottanut hyvinvoinnin toimialan kokonaisuutta ja konserniyhtiöitä.

1.2.1. Tarkastuslautakunnan kokoukset

Tarkastuslautakunta kokoontui vuoden 2022 arviointityötä varten lokakuusta 2022 alkaen 11 kertaa. Kaikille lautakunnan jäsenille ja kokouksissa kuultaville tarjottiin mahdollisuus osallistua kokouksiin etäyhteyksin.

Juuan tarkastuslautakunnan esittelijänä toimii lautakunnan puheenjohtaja ja sihteerin tehtäviä hoitaa kunnan johdon sihteeri tai hänen sijallaan tiedonhallintasihteeri. Puheenjohtaja on laatinut lautakunnan kokousten esityslistat sihteerin avustuksella. Esityslistojen pohjana ja lautakunnan tarkastustyön aikatauluttajana on käytetty lautakunnan laatimaa arvioinnin työohjelmaa. Tilintarkastajalla on läsnäolo- ja puheoikeus lautakunnan kokouksissa ja tilintarkastaja osallistui lautakunnan kokouksiin tarvittaessa.

Tarkastuslautakunnan kokoukset on alusta saakka pyritty pitämään luonteeltaan avoimina ja keskustelelevina ja siinä on onnistuttukin hyvin. Lautakunta on vuoden 2022 arviointikertomuksen valmisteluun liittyvissä kokouksissaan kuullut viranhaltijoita, johtavia luottamushenkilöitä, Siun soten toimihenkilöitä, toimikuntien puheenjohtajia ja jäseniä.

kokous pmv	jäsen läsnä	kuultavat hlö	kuulemiset lkm	Teamsilla
19.10.2022	5	2	2	-
14.11.2022	5	3	2	1
8.12.2022	5	5	5	2
16.1.2023	5	2	2	1
14.2.2023	5	5	3	1
27.3.2023	4	4	3	-
6.4.2023	5	2	2	-
28.4.2023	5	0	0	-
16.5.2023	5	0	0	-
19.5.2023	5	1	1	-
24.5.2023	5	1	1	1
		25	21	6

1.2.2. Arviointikertomuksen laadinta

Tarkastuslautakunta laati tätä arviointikertomusta kevään aikana viidessä kokouksessa ja kertomus luovutettiin 29.5.2023. Arviointikertomus laadittiin lautakunnan yhteistyössä. Tarkastuslautakunta on kuullut tiedonhallintasihteeriä sidonnaisuusilmoitusten toteutumisesta neljä kertaa keväällä 2022 ja neljä kertaa keväällä 2023.

1.2.3. Sidonnaisuusilmoitukset

Tiettyjen luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden on kuntalain 84 §:n mukaan tehtävä ilmoitus sidonnaisuuksistaan. Säännöksessä määritellään myös tarkastuslautakunnan tehtävät sidonnaisuusilmoitusten valvojana.

Sidonnaisuuksien ilmoittaminen

Tämän pykälän 2 momentissa tarkoitetun kunnan luottamushenkilön ja viranhaltijan on tehtävä sidonnaisuusilmoitus johtotehtävistään sekä luottamustoimistaan elinkeinotoimintaa harjoittavissa yrityksissä ja muissa yhteisöissä, merkittävästä varallisuudestaan sekä muistakin sidonnaisuuksista, joilla voi olla merkitystä luottamus- ja virkatehtävien hoitamisessa.

Velvollisuus ilmoittaa sidonnaisuuksista koskee kunnanhallituksen ja maankäyttö- ja rakennuslaissa (132/1999) tarkoitettuja tehtäviä hoitavan toimielimen jäseniä, valtuuston ja lautakunnan puheenjohtajaa ja varapuheenjohtajia, kunnanjohtajaa, pormestaria ja apulaispormestaria sekä kunnanhallituksen ja lautakunnan esittelijää. Ilmoitus on tehtävä kahden kuukauden kuluessa siitä, kun henkilö on tehtävänsä valittu. Henkilön on myös ilmoitettava viivytyksettä sidonnaisuuksissa tapahtuneet muutokset.

Sidonnaisuusilmoitus tehdään tarkastuslautakunnalle, joka valvoo ilmoitusvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuuston tiedoksi. Tarkastuslautakunta voi tarvittaessa kehottaa ilmoitusvelvollista tekemään uuden ilmoituksen tai täydentämään jo tehtyä ilmoitusta.

Kunnan on pidettävä sidonnaisuuksista rekisteriä yleisessä tietoverkossa, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu. Ilmoitusvelvollisuuden piiriin kuuluvan luottamustoimen tai tehtävän päättyessä henkilöä koskevat tiedot on poistettava rekisteristä ja tietoverkosta.

Tarkastuslautakunta noudattaa Kuntaliiton Sidonnaisuuksien ilmoittaminen kunnassa -ohjetta (2022). Ohjeen kohdat 2.2 ja 2.3 alla:

2.2 Merkittävä varallisuus

Ilmoitusvelvollisuus koskee lähtökohtaisesti omaisuutta ja omistusosuuksia, jotka on hankittu liike- tai sijoitustoimintaa varten. Sellaista omaisuutta tai omistusosuuksia, jota ei ole hankittu tällaista tarkoitusta varten, ei tarvitse ilmoittaa. Siten ilmoitusvelvollisuus ei koske esimerkiksi henkilön tai hänen perheensä käytössä olevaa tavanomaista asuntoa, kesäasuntoa tai siihen kuuluvaa tonttia.

Maan tai metsän omistus

Merkitystä voi olla sellaisella kiinteistöjen omistuksilla, jotka sijaitsevat omassa kunnassa tai sellaisella alueella, johon päätöksenteko kohdistuu. Maan ja metsän omistaminen kunnassa voi tulla ilmoitettavaksi, mikäli henkilö kuuluu toimielimeen, joka käsittelee esimerkiksi

kaavoitukseen liittyviä asioita tai maankäyttö- ja rakennuslain mukaisia lupa-asioita. Ilmoittaa tulee kohteen sijainti kaupunginosan, kylän tai tilan tarkkuudella sekä alueen suuruus neliömetreissä.

Osakkeenomistus

Merkitystä luottamustehtävän hoitamisen kannalta voi katsoa olevan kiinteistö yhtiöiden osakkeiden omistamisella tai muulla osakkeenomistuksella. Merkittävän omistusosuuden viitearvona voidaan pitää sellaista osake- tai muuta omistusta, joka antaa yli 20 prosentin äänivallan. Viitearvo on vastaava kansanedustajien sidonnaisuusohjeessa. Ilmoitusvelvollisuus koskee sekä välittömiä että välillisiä omistuksia (esim. yhteisön, yhtymän tai kuolinpesän kautta). Ilmoittaa tulee omistuksen laatu ja kohde sekä omistusosuus. Ilmoitusvelvollisuus ei koske talletuksia eikä rahasto-osuuksia. Henkilön omistaessa kunnan tai hyvinvointialueen alueella sijoitusasuntoja tai liikehuoneistoja, ilmoittaa tulee kohteen sijainti kadunnimen tarkkuudella sekä kunta.

Velka tai takaus

Ilmoitusvelvollisuus koskee velkoja, takauksia ja muita vastuita, jotka on otettu liike- tai sijoitustoimintaa varten. Sellaista velkaa, takausta tai muuta sitoumusta, jota ei ole otettu tällaista toimintaa varten, ei tarvitse ilmoittaa. Siten ilmoitusvelvollisuus ei koske esimerkiksi asunto-, auto- tai muuta lainaa, jos sen ottaminen ei liity liike- tai sijoitustoimintaan. Ilmoittaa tulee velan tai muun vastuun suuruusluokka ja peruste.

2.3 Muut sidonnaisuudet

Myös henkilön yhdistys- ja säätiötoiminnalla voi olla merkitystä kunnallisen päätöksenteon puolueettomuuden arvioinnissa. Ilmoitusvelvollisuus koskisi niitä tietoja, joilla voidaan objektiivisesti arvioiden voivan olla merkitystä luottamus- tai virkatehtävien hoitamisessa. Kohdan mukaan ilmoitettavia sidonnaisuuksia voivat olla esimerkiksi osuuskaupan luottamustoimet, seurakunnan luottamus tehtävät, toimiminen yhdistyksen toiminnanjohtajana tai puheenjohtajana sekä elinkeinotoiminnan harjoittaminen kunnassa. Kuntaliitto katsoo, että esimerkiksi aluehallituksen jäsenyys ja muut hyvinvointialueella merkittävää päätösvaltaa käyttävät toimielimien jäsenyydet ovat sellaisia luottamustoimia, joista tulee tehdä ilmoitus. Kuntaliitto tulkitsee, että aluevaltuuston jäsenyys ei kuitenkaan ole sellainen toimi, josta tulee ilmoittaa. Tehtäviä puolueessa ei tarvitse ilmoittaa, koska puolue toimintaan osallistuminen on itsestään selvää, kun henkilö on valittu luottamustoimeen puolueen edustajana.

2. Kuntastrategia ja kunnan muu strateginen suunnittelu

Kuntalain 38 §:n mukaan kunnan toimintaa johdetaan valtuuston hyväksymän kuntastrategian mukaisesti. Kuntalain 37 §:ssä säädetään kuntastrategiasta:

Kunnassa on oltava kuntastrategia, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista.

Kuntastrategiassa tulee ottaa huomioon:

- 1) kunnan asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen;
- 2) palvelujen järjestäminen ja tuottaminen;
- 3) kunnan tehtäviä koskevissa laeissa säädetyt palvelutavoitteet;
- 4) omistajapolitiikka;
- 5) henkilöstöpolitiikka;

- 6) kunnan asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet;
- 7) elinympäristön ja alueen elinvoiman kehittäminen.

Kuntastrategian tulee perustua arvioon kunnan nykytilanteesta sekä tulevista toimintaympäristön muutoksista ja niiden vaikutuksista kunnan tehtävien toteuttamiseen. Kuntastrategiassa tulee määritellä myös sen toteutumisen arviointi ja seuranta.

Kuntastrategian ottamisesta huomioon kunnan talousarvion ja -suunnitelman laatimisessa säädetään 110 §:ssä. Kuntastrategia tarkistetaan vähintään kerran valtuuston toimikaudessa.

2.1. Strategiakauden tarkastelu

Juuan kunnan uusi kuntastrategia vuosille 2022-2026 on hyväksytty kunnanvaltuustossa 26.9.2022, § 23, kun edellisen strategian voimassaolo päättyi 2021. Uuden strategian valmisteluprosessi oli suhteellisen pitkä, millä saattoi olla vaikutusta vuoden 2022 talouden ja toiminnan suunnitteluun.

Kuntastrategian painopistealueet ovat: elinvoiman kehittäminen, hyvinvoinnin edistäminen, osallisuuden ja viestinnän vahvistaminen ja vastuullisuuden korostaminen sekä osaava omistajaohjaus.

Tarkastuslautakunta toivoo, että uutta strategiaa hyödynnetään laaja-alaisesti tulevien toiminta- ja taloussuunnitelmien laadinnan yhteydessä. Näiden suunnitelmien kautta se on jalkautettavissa kunnan jokapäiväiseen toimintaan. Strategian toteutumisen tarkastelu vuositasolla on toivottavaa, vaikka lain mukaan tarkastelu tulee toteuttaa vähintään kerran valtuustokaudessa.

2.2. Muu strateginen suunnittelu

Valtuustokaudella käytössä tai valmistelussa olleet strategiat ja ohjeet:

- Kiinteistöstrategia 2019-2028 (kvalt 19.12.2018, § 46)
- Liikuntastrategia 2018-2021 (khatt 19.12.2018, § 56)
- Liikuntasuunnitelma 2023-2026 (hyvinvointiltk 25.4.2023, § 20)
- Hankintaohje 2023 (khatt 17.4.2023 § 69)
- Konserniohje (kvalt 4.12.2017, § 67)
- Viestintäohje 2023 (khatt 13.2.2023, § 27)
- Elinvoimaohjelma 2023-2026 (kvalt 24.4.2023, § 15)
- Katujen peruskorjausohjelma/katustrategia vuosille 2019-2020 (kvalt 19.12.2018, § 45)
- Kulttuuripalvelujen toimenpideohjelma on valmistelussa

Kulttuuristrategiasta on tehty aloite, joka on käsitelty hyvinvointilautakunnassa 31.8.2021 § 104 ja asia on edelleen valmistelussa. Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan myös kestävä kehityksen strategiasta voisi aloittaa keskustelun. Kunnan henkilöstöstrategia sekä varautumis- ja valmiussuunnitelma ovat valmistelussa.

Strategioiden toimeenpanoon ja hyödyntämiseen sekä ajantasaisuuteen operatiivisessa toiminnassa tulee kiinnittää huomiota.

3. Talousarviossa asetetut sitovat tavoitteet

Toimialoille on talousarviossa asetettu tavoitteet ja mittarit. Tilinpäätöksessä tarkastellaan puolestaan näiden tavoitteiden toteutumista. Tarkastuslautakunta on seuraavassa perehtynyt kunnan toiminnallisten tavoitteiden toteutumiseen palvelualoittain.

Tässä luvussa on taulukoitu ja arvioitu vuoden 2022 talousarviossa kullekin hallinnonalalle annettujen tavoitteiden toteutumista siten, että vihreä väri kuvaa tavoitteen täyttymistä, keltainen väri sitä, että tavoitteesta on jääty vain hieman. Punainen väri puolestaan kuvaa sitä, että tavoitteeseen ei ole päästy. Harmaalla merkityjä kohtia ei ole voitu arvioida.

Tarkastuslautakunta on seuraavassa arvioinut myös tavoitteiden ja mittareiden tarkoituksenmukaisuutta. Mittarit tulee valita niin, että niiden avulla pystytään tarkastelemaan tavoitteen vaikuttavuutta suhteessa toimintaan ja tavoitteiden tulee olla mitattavia. Toimialoilla tavoitteiden määrä tulee olla tarkoituksenmukainen. Tarkastuslautakunta kiinnitti huomiota siihen, ettei henkilöstön hyvinvointi ole ollut toiminnallisena tavoitteena.

3.1. Hallintopalveluiden toiminnalliset tavoitteet talousarviovuodelle 2022

Hallintopalveluiden toiminnalliset tavoitteet talousarviovuodelle 2022

Tavoite	Mittari	Seuranta	Keinot
Strategian päämäärä: "Hyvinvoiva kuntalainen"			
1. Syrjäytymisen ehkäisy	1. Pitkäaikaistyöttömien määrä	Pitkäaikaistyöttömien kokonaismäärä kunnassa Pitkäaikaistyöttömien määrä kuntouttavassa työtoiminnassa Kuntouttavasta työtoiminnasta siirtyminen koulutukseen / työllistyminen	1. Työllistäminen 2. Koulutuksen edistäminen kuntouttavan työtoiminnan asiakkaille.
Toteutuma: Pitkäaikaistyöttömien määrä oli keskimäärin v. 2021 81 henkilöä / kk ja vuonna 2022 79 henkilöä/ kk. Kuntouttavassa työtoiminnassa oli keskimäärin v. 2021 46 henkilöä ja vuonna 2022 38 henkilöä. Työllistettyjä oli keskimäärin / kk. v. 2021 11 henkilöä ja vuonna 2022 7 henkilöä. Pitkäaikaistyöttömien määrää väheni hieman. Kunta työllisti kuntouttavasta työtoiminnasta henkilöitä määräaikaisella palkkatuella.			
Tarkastuslautakunta: Pitkäaikaistyöttömien sekä kuntouttavassa työtoiminnassa olevien määrä on seurannan mukaan pienentynyt jonkin verran. Toteumasta ei käy ilmi minkä verran syrjäytymistä ehkäisevät toimet ovat vaikuttaneet tulokseen.			
Tarkastuslautakunta nostaa esille kysymyksen, miten Hyvinvointialueen ja Juuan kunnan välinen yhteistyö jatkossa tulee syrjäytymisen ehkäisyn näkökulmasta toimimaan.			
Strategian päämäärä: "Luottamuksellinen yhteistyö"			
Merkittävien yhteistyökumppaneiden esittely luottamushenkilöille	Järjestetyt esittelyt, tavoite 2 kpl vuodessa	Toteutuneet esittelyt	Esittelyt esim. valtuuston kokouksissa, valtuustoseminaareissa

Demokraattinen hyvä yhteistyö	Valtuustokauden päättäjäkysely	Toteutunut kysely	Päättäjäkysely	
Toteutuma: Yhteistyökumppani esittelyt eivät toteutuneet valtuustolle. Yhteistyökumppaneista Jätekkukko ja PKS ovat esittäytyneet kunnanhallitukselle v. 2023 alussa. Valtuustokauden päättäjäkysely toteutetaan v. 2023				
Tarkastuslautakunta: Vuoden 2022 aikana tavoitteet eivät ole toteutuneet aikataulussa.				

Elinkeinopalvelut

Strateginen päämäärä	Tavoite	Seuranta	Mittari	
Yrittäjyyden ja työn edellytysten vahvistaminen	Yritysten yhteistyön kehittäminen	Vuosittain. Yritysyhteisölle järjestettävät tilaisuudet, tavoite 5 kpl vuodessa.	Toteutuneet yrityksillä	
Toteutuma	Yrittäjätilaisuuksia toteutettiin 6 kpl.			
Yrittäjyyden ja työn edellytysten vahvistaminen	Matkailusektorin kasvattaminen	Vuosittain	Uudet matkailuyritykset ja matkailutoimijoille suunnattu kysely.	
Toteutuma	Juukaan perustettiin kaksi uutta matkailuyritystä vuonna 2022. Kunta järjesti matkailutoimijoille erillisen tilaisuuden missä käytiin keskustelua toiminnan kehittämisestä matkailusektorilla.			
Tarkastuslautakunta: Elinkeinopalveluiden tavoitteiden tulee kuvata enemmän elinvoimaisuuden kehittymistä. Tarkastuslautakunnan saaman tiedon mukaan elinvoimaisuuden kehittyminen on vuonna 2022 ollut pysähdyksissä. Näkyvyyttä Juuka kuitenkin sai Maakunnan vuoden yrittäjyyskunta 2022 -palkinnolla.				

3.2. Tekninen toimiala

Tekniset palvelut toimiala koostuu hallinnon, liikenneväylien ja yleisten alueiden, kiinteistötoimen, metsätilojen ja vesihuoltolaitoksen vastuualueista. Teknisen toimialan palvelut tuotetaan kunnanhallituksen alaisuudessa.

Tekninen toimiala

Tavoite	Mittari	Seuranta	Keinot	
Strategian päämäärä: Tarkoituksenmukaiset tilat ja infra				
Monipuolinen tontti- ja asuntotarjonta	Luovutettavien kohteiden määrä ja monipuolisuus	Vuosittain	Suunnitelmallinen maankäyttö ja järkevä kaavoitus	
Toteutuma: Kunnalla on tarjolla teollisuus- ja yritystontteja, liike-, rivi- ja paritalotontteja, omakotitalo- ja mökkitontteja. Tiedusteluja tuli ainoastaan vesistöjen äärellä sijaitseviin asuntotontteihin.				
Laadukas kiinteistökanta	Käyttäjien tyytyväisyyskyselyn järjestäminen	Vuosittain	Ennakoiva kiinteistöhuolto, viikailmoituksiin ja palvelupyyntöihin nopea reagointi	
Toteutuma: Kiinteistö-kyselyn perusteella käyttäjät ovat olleet tyytyväisiä uudemman rakennuskannan ansiosta. Puutteet ja virheet pyritään korjaamaan tarvittaessa nopeammin. Vanhemmat rakennukset aiheuttavat vuosi vuodelta enempi peruskorjauksen tiedustelua ja korjausehdotuksia.				
Tarkastuslautakunta: Resurssipula ollut merkittävä, vuoden loppupuoli haasteellinen. Tavoitteet ovat teknisen toimialan näkökulmasta suppeita. Tarkastuslautakunta suosittaa tonttien ja asuntotarjonnan informatiivista viestimistä potentiaalisille asiakkaille. Koli-Ahmoavaara osayleiskaava 2040+ hyväksyttiin kunnanvaltuustossa 31.1.2022 (§ 2) ja asemakaavatyö on käynnistetty 10.10.2022 kunnanhallituksessa (§ 308). Kunnan metsäomaisuuden hoitoa ei ole toteutettu tarkoituksenmukaisesti. Metsäsuunnitelma tulee saattaa ajantasaiseksi pikinmiten.				

Vesihuoltolaitos

Vesihuoltolaitosta käsitellään nykyisin omana kirjanpidollisena taseyksikkönään.

Vesihuoltolaitos tuottaa oman toiminta-alueensa sekä Nunnanlahden vesiosuuskunnan toiminta-alueiden asiakkaille laadullisesti määräykset täyttävää talousvettä sekä huolehtii yhdyskuntajätevesien ja sakokaivolietteiden puhdistamisesta asetusten ja ympäristöluvan vaatimusten mukaisesti. Lisäksi laitos huolehtii esimerkiksi elintarviketeollisuuden tarvitsemista vesihuollon palveluista erillisten toimitusso-
pimusten mukaisesti.

Vesihuoltolaitoksen osalta on aloitettu talouden tervehdyttäminen. Vuoden 2021 marraskuussa päätettiin (KH 22.11.2021 §162) hinnankorotuksista vuodelle 2022 sekä talousveden- että jäteveden osalta. Taksojen korotuksista aiemmin tehty päätös (KH marraskuu 2021) kumottiin ja siirrettiin uuteen valmisteluun. Hinnankorotukset eivät siten toteutuneet suunnitellusti helmikuun 2022 alusta lukien (KH 7.2.2022 § 21). Osittain tästä johtuen talousarviossa asetettuun 0,176 milj. euron alijäämään ei päästy.

Kunnanhallitus päätti vesihuoltomaksujen yleiset perusteista 28.3.2022 §47. Kunnanhallitus päätti vesihuoltolaitoksen uudet taksat 23.5.2022 § 243. Päätöksen linjauksen mukaisesti käyttöön perustuvat maksut pienevät ja käytöstä riippumattomat perusmaksut nousevat. Samalla päätettiin mittarikon mukaisista perusmaksuista. Taksamuutoksen myötä myös perusmaksujen vyöhykejako poistui 1.7.2022 lukien. Hintojen muutokset toteutuivat vuoden 2022 heinäkuun alusta.

Vesihuoltolaitoksen tulot ja veden kulutus ovat pienentyneet viime vuosina. Tulojen väheneminen selittyy osiltaan korona-ajan pienemmästä veden kulutuksesta sekä teollisuudessa että kotitalouksissa. Myös väestön väheneminen vaikuttaa asiaan. Ongelma on ollut se, että kulutukseen perustuvat maksut kerryttävät pääosan vuosituloista ja perusmaksut pienen osan. Kiinteiden kustannusten määrä ei kuitenkaan merkittävästi muutu laitteiston määrän ja verkoston pysyessä ennallaan. Hinnoittelun muutoksilla asiaa on korjattu jo vuonna 2022 ja painopisteen siirtämistä perusmaksuun jatketaan tulevien vuosien aikana.

Vesihuoltolaitoksen taloutta rasittavat erityisesti aiempien investointien poistot. Poistot olivat 47 % liikevaihdosta vuonna 2022. Vesihuoltolaitoksen verkostossa on edelleen korjausvelkaa, jonka vähentämiseen tulisi pystyä varautumaan tulorahoituksella tulevina vuosina. Lisäksi tulevaisuudessa taloutta saattavat rasittaa myös tiukentuvat EU-direktiivien tuomat velvoitteet.

Strateginen pää- määrä	Tavoite	Seuranta	Mittari	
Tarkoituksenmukai- nen infra	Kustannustehokkaampi vesihuolto	Vuosittain	Korjausten määrä, vuotovesien määrä viemäri- verkostossa, laskuttamaton puhtaan veden määrä	
Toteutuma: Vesihuoltolaitoksen automaatiojärjestelmän osia uusittiin talousarvion investointisuunnitelman mukaisesti. Vesimit- tareita asennettiin vuokrattaviin tiloihin laskuttamattoman puhtaan veden määrän vähentämiseksi.				
Tarkastuslautakunta: Hinnankorotus tuli valitusten viivästyttämänä voimaan vasta loppuvuonna. Korotuspainetta on edelleen, koska suuret poistot rasittavat vesihuoltolaitosta. Tarkastuslautakunta suosittaa poistosuunnitelman tarkastamista.				

Puhtaus- ja ruokapalvelut

Strateginen päämäärä	Tavoite	Seuranta	Mittari	
Hyvinvoiva kuntalainen/Tarkoituksen mukaiset tilat ja infra	Siivouksen keinoin puhtaat ja viihtyisät tilat	Mittauksien ja asiakas- kyselyllä vuosittain	Aistinvarainen arviointi (Insta), pintapuhtausnäytteet, asiakaskysely	
Toteutuma: Pintapuhtausnäytteitä otettiin säännöllisesti sekä astinvaraista arviointia toteutettiin. Asiakastytyväisyyskysely tehtiin syksyllä 2022.				
Hyvinvoiva kuntalainen	Ateriapalvelut tuotetaan ravitsemusneuvottelukunnan suosituksen mukaisesti eri asiakasryhmille (hoivakoti-ruokailijat, ateriapalveluasiakkaat, varhaiskasvatukseen, koulujen ja henkilöstö-ruokailuun osallistuvat)	Seurataan ravintoarvoja tuotannonohjausjärjestelmällä (Jamix) ruokalistaista	Ravintoainelaskelmat ruokalistaista	
Toteutuma: Ravintoainelaskelmat ruokalistaista otettiin ja varmistettiin niiden täyttävän ravitsemusneuvottelukunnan suosituksen. Asiakastytyväisyys kysely tehtiin keväällä 2022.				
Tarkastuslautakunta: Tarkastuslautakunta toteaa lisäksi, että hyvinvointialueen muutos muutti puhtaus- ja ruokapalvelujen suunnitelmia. Tilikaudella ei tehty investointeja, koska tiedossa oli tilojen tuleva vuokraus Polkka Oy:lle. Ateriapalvelujen myyntitulotavoitetta ei saavutettu, koska siirtyminen Polkalle tapahtui marraskuussa. Henkilö- ja sivukulut jäivät samasta syystä suunnitelmien alle.				

3.3. Hyvinvointilautakunnan toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Hyvinvoinnin toimialan tavoitteet

Tavoite	Mittari	Seuranta	Keinot	
Strateginen päämäärä: Hyvinvoiva kuntalainen				
Nuorisotoimi tavoittaa kunnan kohderyhmän 12–29 –ikäiset nuoret toimintoillaan	Nuokkarin kävijätilastot ja etsivän nuorisotyön tilastot	Vuosittain ja hankekausittain	Perusnuokkari-, ohjaamo-, etsivä- ja työpajatoiminta	
Toteutuma: Perusnuokkari-, ohjaamo-, etsivä- ja työpajatoiminta on toteutunut suunnitellussa laajuudessa. Ohjaamotoiminta on ollut pienimuotoista.				
Järjestöyhteistyö	Avustusten jakaminen	Avustusten käyttö ja toiminnan kehittyminen vuosittain	Avustuksista tiedottaminen, tuki avustushakemuksiin ja avustusten käytön kehittämisen seuranta	
Toteutuma: Hyvinvointipalveluiden avustusmäärärahat on jaettu lähes kokonaisuudessaan: Järjestöjen toiminta-avustuksia 31 650 €, kohdeavustuksia 12 215 € ja kylätaloavustuksia 6 000 €. Avustusten hakumahdollisuuksista on tiedotettu kunnan nettisivuilla ja lehti-ilmoituksella. Järjestöyhteyshenkilöt neuvovat tarvittaessa hakemusten tekemisessä. Toiminnan kehittämisen seuranta painotetaan osana avustusten myöntämistä.				
Vapaa-aikapalvelut tukevat kuntalaisten hyvinvointia	Tapahtumien/osallistujien määrä	Vuosittain	Kehitetään ja tarjotaan monipuolisia palveluita ja tiloja maltillisella hintatasolla	

Toteutuma: Erilaisia vapaa-aikapalveluja on järjestetty koronan jälkeen normaalisti. Samalla kävijämäärät ovat vähitellen palautuneet ennen koronaa olleelle tasolle. Kulttuuritoiminnassa on tarjottu maksuttomia tapahtumia ja kuntalaisille on tarjottu maksutonta liikuntaneuvontaa.				
Tarkastuslautakunta: Lain sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021) 6§ mukaan kunnassa on raportoitava kuntalaisten hyvinvoinnista ja terveydestä, niihin vaikuttavista tekijöistä sekä toteutetuista toimenpiteistä valtuustolle vuosittain. Lisäksi kunnassa on valmisteltava valtuustolle valtuustokausittain hyvinvointikertomus ja -suunnitelma edellä mainituista asioista. Kunnan on toimitettava hyvinvointikertomus ja -suunnitelma hyvinvointialueelle ja julkaistava se julkisessa tietoverkossa. Tarkastuslautakunta toteaa, että suunnitelmaa eikä raportointia ole Juuan kunnassa tehty.				
Strateginen päämäärä: Korkeatasoinen sivistystyö				
Varhaiskasvatusta on tarjolla kaikille alle kouluikäisille lapsille ja paikat ovat tehokkaassa käytössä	Paikkojen tarjontamäärä ja täyttöaste	Puolivuositain	Monipuolinen varhaiskasvatustarjonta ja ryhmien tehokas käyttö	
Toteutuma: Varhaiskasvatuspalveluita on tarjolla monimuotoisesti päiväkodeissa, ryhmäperhepäiväkodeissa ja perhepäivähoidossa. Hoidontarvekyselyt on tehty keväällä ja palvelutarjontaa sekä henkilöstörakennetta on kehitetty tulosten perusteella. Vihtasuon ryhmäperhepäiväkoti lopetti toimintansa keväällä 2022, koska varhaiskasvatuspalvelut pystyttiin järjestämään päiväkodeissa ja perhepäivähoidossa. Varhaiskasvatuksessa hoitopaikkoja oli vuoden lopussa 96 ja paikkoja on käytössä vuoden lopussa 92.				
Perusopetuksen ja lukion suorittaminen ja perusopetuksen jälkeisiin jatko-opintoihin sijoittuminen	Perusopetuksen ja lukion päättää ja perusopetuksen jälkeisen opiskelupaikan saa 100 % -oppilaista/opiskelijoista	Lukuvuosittain	Toimiva ja opetussuunnitelmiin perustuva opetus ja opinto-ohjaus oppilaiden/ opiskelijoiden tarpeet huomioiden	
Toteutuma: Perus- ja lukio-opetuksessa oppilaiden ja opiskelijoiden opinnot ovat edenneet suunnitellusti. Opetussuunnitelman toteutumista tarvelähtöisesti on pystytty toteuttamaan ja oppimista ja sen ohjausta on voitu tukea hankerahoituksin. Perusopetuksen ja lukion päättötodistuksen sekä ylioppilastutkintotodistuksen sai 100 % oppilaista ja opiskelijoista. Jatko-opintopaikan sai 100 % hakeneista.				
Elinikäinen oppiminen mahdollistuu kansalaisopiston ja kirjaston palveluja käyttäen	Opiskelija- ja asiakasmäärät ja palvelujen käyttö	Vuosittain	Monipuolinen ja eri ikäryhmiä palveleva opiston kurssitarjonta ja kirjaston palvelut	
Toteutuma: Kansalaisopisto ja kirjasto ovat pystyneet tarjoamaan kuntalaisille mahdollisuuksia kehittää itseään normaalisti koronan jälkeen. Kansalaisopiston kurssitarjonta mahdollistaa monipuolisen harrastamisen eri ikäryhmille: liikunta, musiikki, kädentaidot ja muut aineet. Kirjaston aineisto- ja tapahtumatarjonta mahdollistavat kuntalaisten elinikäistä oppimista. Kansalaisopiston kurseille osallistui vuoden aikana 1273 opiskelijaa.				

Varhaiskasvatus

Strateginen päämäärä	Tavoite	Seuranta	Mittari	
Korkeatasoinen sivistystyö	Paikkojen tarjontamäärä ja täyttöaste	Puolivuositain	Monipuolinen varhaiskasvatustarjonta ja ryhmien tehokas käyttö	
Toteutuma	Varhaiskasvatukseen osallistuvia lapsia oli 92 31.12.2022 ja hoitopaikkoja oli käytettävissä 96. Tällöin perhepäivähoidossa, ryhmäperhepäiväkodeissa ja päiväkodeissa oli 4 paikkaa vapaana.			

Esi- ja perusopetus

Strateginen päämäärä	Tavoite	Seuranta	Mittari	
Korkeatasoinen sivistystyö	Perusopetuksen suorittaminen ja sijoittuminen jatko-opintoihin	Lukuvuosittain	Perusopetuksen päättötodistuksen ja jatko-opiskelupaikan saaneiden oppilaiden määrä, seuranta lukuvuosittain	
Toteutuma	Päättötodistuksen saaneita 35, kaikki perusopetuksen päättäneet saivat jatko-opiskelupaikan hakukohteestaan.			

Lukiokoulutus

Strateginen päämäärä	Tavoite	Seuranta	Mittari	
Korkeatasoinen sivistystyö	Aloittaneet opiskelijat suorittavat lukion oppimäärän	Lukuvuosittain	Lukion keskeyttäneiden määrä, lukio-oppimäärän suoritustilastot	
Toteutuma	Lukuvuonna 2021–2022 lukion keskeyttäneitä oli alle 5 ja 9 suoritti ylioppilastutkinnon.			

Kansalaisopisto

Strateginen päämäärä	Tavoite	Seuranta	Mittari	
Korkeatasoinen sivistystyö	Kansalaisopiston kurssitarjonta mahdollistaa monipuolisen harrastamisen: liikunta, musiikki, käden taidot ja muut aineet	Vuosittain	Kurssien ja tuntien määrä /lukuvuosi, opiskelijamäärä, opiskelijoiden ikäjakauma	
Toteutuma	Lukuvuonna 2021–2022 kursseja oli 200 ja 3304 tuntia. Vuonna 2022 opiskelijoita on ollut 1273. Kurssit tavoittivat edelleen hyvin asukkaita.			

Kirjasto- ja tietopalvelut

Strateginen päämäärä	Tavoite	Seuranta	Mittari	
Korkeatasoinen sivistystyö	Elinikäinen oppiminen mahdollistuu kirjaston aineisto- ja tapahtumatarjontaa käyttäen	Vuosittain	Kirjaston käyttötilastot ja kävijämäärät	
Toteutuma	Lainaajia oli yhteensä 1304. Kaikilla kunnan perusopetuksen oppilailta on kirjastokortti. Tapahtumia järjestettiin 15 kappaletta.			
Tarkastuslautakunta: Kirjaston lainaajamäärä on laskenut noin 10 %. Tapahtumiin osallistuvien henkilömäärä olisi hyvä ilmoittaa tilinpäätöksessä. Talousarvion ylitys oli 5204 euroa.				

Liikunta-, nuoriso- ja kulttuuripalvelut

Strateginen päämäärä	Tavoite	Seuranta	Mittari	
Hyvinvoiva kuntalainen	Nuorisotoimi tavoittaa kunnan kohderyhmän 12–29 –ikäiset nuoret toimintoillaan	Vuosittain ja hankekausittain	Nuokkarin kävijätilastot, etsivän nuorisotyön tilastot ja nuorisovaltuuston palaute	
Toteutuma	Nuokkari on ollut auki 115 päivänä ja on kohdannut nuokkari-iltojen aikana yhteensä 3035 nuorta eli keskimäärän 25 nuorta per aukiolopäivä. Tämän lisäksi nuoria kohdattiin verkossa ja sosiaalisen median kanavilla. Nuorisotoimi järjesti sirkusleirin kesällä 2022 sekä syyslomaviikon pelitapahtuman, johon osallistui 24 nuorta. Etsivä nuorisotyö on jättänyt vuoden aikana 30 yhteydenottopyyntöä ja tavoittanut kaikki kohderyhmän nuorta. Nuorisovaltuusto kokoontui 4 kertaa ja on osallistunut aktiivisesti maakunnallisen nuorivaltuuston toimintaan. Nuorisovaltuusto on kokouksissaan käsitellyt nuorilta tulleita aloitteita ja ideoita toteuttamisen perustaksi. Syksyllä on valittu edustajat toimitelmiin.			
Hyvinvoiva kuntalainen	Vapaa-aikapalvelut tukevat kuntalaisten hyvinvointia	Vuosittain	Tapahtumien/osallistujien määrä	
Toteutuma	<p>Kulttuuripalvelut toteuttivat runsaasti kiertuetyyppisiä tapahtumia tavoittamaan hoivakoti ja muiden yksiköiden kanssa. Varhaiskasvatuksessa ja oppilaitoksissa tapahtumia on järjestetty normaali määrä koronan jälkeen.</p> <p>Liikuntapalvelut on tarjonnut liikuntaneuvonnan asiakkaista koostuvan ohjatun kuntosaliryhmän kerran viikossa. Lisäksi yksittäisiä matalan kynnyksen lajikokeiluja ryhmässä, sekä liikuntapalvelujen ohjaama seniorikuntosali kerran viikossa. Ryhmätunteihin on osallistunut n. 10 hlö/kerta. Kuntalaisille on tarjottu yksilöllistä liikuntaneuvontaa. Pidempiaikaisia asiakkuuksia liikuntaneuvonnassa on ollut 10 ja toistakymmentä yksittäistä neuvontayhteydenottoa kuten kuntosalitutumisia. Tapahtumia kesäkaudella oli uimakoulut, useat vesijumppat, ulkokuntosalitunteja ja porrasjumppia.</p> <p>Yhteistyökumppaneiden kanssa järjestettiin kaikenikäisten Puuharata (30 hlö), Lasten liikuntapäivä (70 lasta), Heinäkuun Huoleton Hilipasu (115 hlö), Pekka Kotipohjan kuntosaliopastukset, Roosa nauha- kävely, Kuutamohiihto (44 hlö) ja Ylemmäisen hiihto (81 hlö)</p>			
Tarkastuslautakunta: Liikunta-, nuoriso- ja kulttuuripalvelut on jatkanut aktiivista toimintaa.				

3.4. Kuntarakennelautakunnan toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

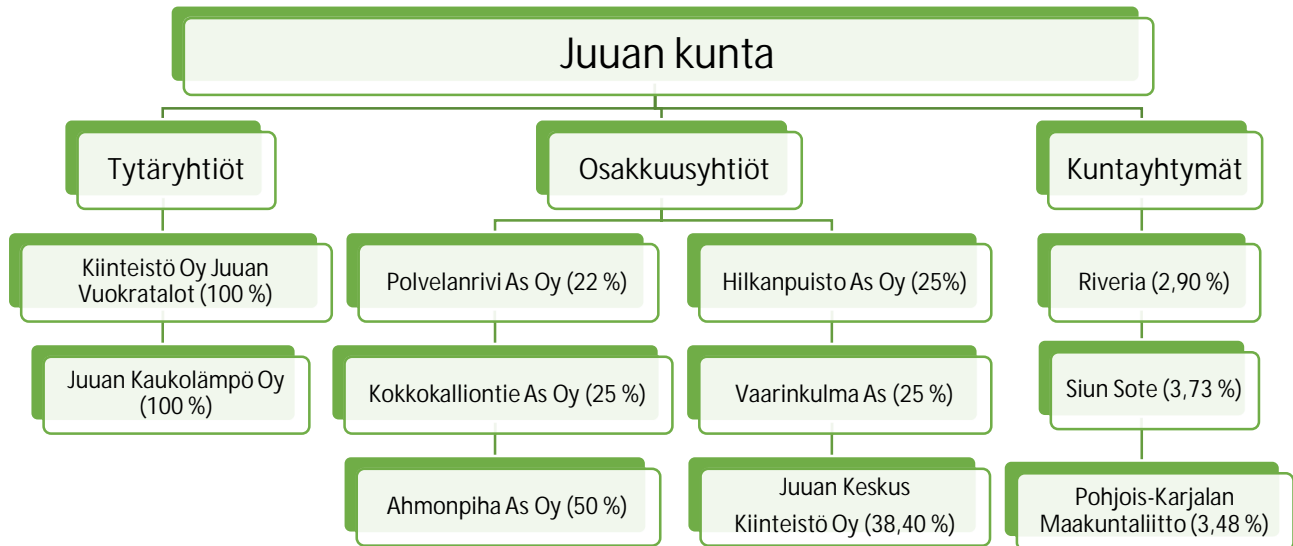
Kuntarakennelautakunnan toiminnalliset tavoitteet 2022				
Tavoite	Mittari	Seuranta	Keinot	
Strateginen päämäärä: Viihtyisän elinympäristön luominen				
Ympäristöasioiden vieminen lähemmäksi kuntalaista	Tiedotteet/tilaisuudet	Omaseuranta Puolivuosittain	Tiedotteiden ja tilaisuuksien pitäminen. Katselmukset	
Toteutuma: Tilaisuuksia ei olla pidetty. Tiedotteita julkaistu n. 10 kpl				
Strateginen päämäärä: Tarkoituksenmukainen teknologia				
Sähköisen lupapalvelun käytön tehostaminen.	Sähköisten lupien osuus luvista 100 %	Kuukausittain, omaseuranta	Asiakkaiden neuvominen Lupapisteen käytössä	
Toteutuma: Sähköisten lupien määrä 100 %. 3 lupaa on täytetty valtakirjalla rakennusvalvonnan toimesta				
Luvat käsitellään viikon kuluessa luvan saapumisesta	Lupien käsittelyaika	Kuukausittain, omaseuranta	Lupakäsittelyn priorisointi ja uusien palvelujen käyttöönotto	
Toteutuma: Viikon määräajassa käsiteltyjä lupia on 63/104 eli 60,58 %.				
Otetaan Lupapisteen uudet toiminnot käyttöön (päätöksenteko, laskutus ja Lupapistekauppa)	Suoritteet/aika	Jatkuva seuranta	Toiminnan kehittäminen digitaalisten toimintojen osalta.	
Toteutuma: Uusia palveluja on testattu, mutta todettu tehottomiksi. Laskutusosioista meni rahaa palveluihin liikaa lupamääriin nähden. Päätöksenteko ominaisuus ei tuo lisäarvoa, eikä tehokkuutta. Kuntanetin puolella on joka tapauksessa käytävä tekemässä muutoksia, näin ollen aikasäästöä ei tule juurikaan.				
Tarkastuslautakunta: Tarkastuslautakunta toteaa, että vaikka tavoite uuden sähköisen järjestelmän osalta ei ole toteutunut, on se silti tehokkuuden kannalta positiivinen asia.				

Kuntarakennelautakunnan alaisten tehtävien määrä tulee lisääntymään, koska ELY-keskukselta siirtyy tehtäviä kunnan hoidettavaksi. Tästä johtuen tarkastuslautakunta on huolissaan henkilöstöressurssien riittävästä sekä osaamisesta.

Rakentamisen sähköiset järjestelmäpalvelut ovat kunnalle suhteessa melko kalliita. Kustannukset on kuitenkin huomioitu jo talousarviovaiheessa. Järjestelmäpalvelut on siitä huolimatta koettu tarpeelliseksi.

3.5. Konserni

Juuan kuntakonserniin kuuluvat Kiinteistö Oy Juuan Vuokratalot ja Juuan Kaukolämpö Oy. Kunnanvaltuusto on asettanut molemmille yhtiöille tulostavoitteen ja toiminnallisia tavoitteita. Tarkastuslautakunta katsoo, että omistajaohjauksen tiivistäminen on tarpeen.

3.5.1. Kiinteistö Oy Juuan Vuokratalot

Kiinteistö Oy Juuan Vuokratalot omistaa ja vuokraa asuntoja Juuassa. Vuokrataloyhtiön toimintaa hankaloittaa väestön väheneminen Juuassa ja samalla asuntokannan vanheneminen. Tarkastuslautakunta on aiemmissa kertomuksissaan nostanut esille sen, että uusille ja laadukkaille asunnoille olisi Juuassa kysyntää.

Euroa, €	TP 2020	TP 2021	TP 2022
Liikevaihto	1 016 822	1 087 619	1 125 327
Tilikauden voitto/tappio	191 453	62 737	-72 246
Investoinnit	0	0	45 000
Pitkäaikaiset lainat	2 655 155	2 425 155	2195155,35

Tavoite	Mittari	Toteuma	
Tulostavoite: Positiivinen tulos ja sen myötä varautuminen asuntojen peruskorjauksiin ja purkuihin tulevina vuosina.	Tulos	Tulos oli - 72 246 euroa	
Toiminnallinen tavoite: Kiinteistöstrategian toteuttaminen ja sen mukaiset linjaukset kiinteistöjen korjauksissa.	Strategian noudattaminen	Kiinteistöjen korjaukset toteutuivat yhtiön strategian mukaisesti.	
Tarkastuslautakunta: Hankintojen kilpailutukset tulee tehdä riittävän ajoissa, jotta saataisiin mahdollisimman monta tarjousta urakalle.			

3.5.2. Juuan Kaukolämpö Oy

Juuan Kaukolämpö Oy toimittaa kaukolämpöä asiakkailleen.

	TP2021	TP2022
Liikevaihto	1 320 570	1 299 089
Tilikauden tulos	2 386	-105462
Investoinnit	46 967	541 202
Lainat	0	0

Tavoite	Mittari	Toteuma	
Tulostavoite: Tilinpäätöksen toimintakate on vähintään + 200 000 euroa (tulos ennen rahoituskuluja, poistoja ja veroja)	Tulos	Tilikauden käyttökate saavutti konsernin vuodelle 2022 asettaman tulostavoitteen. Käyttökate ennen poistoja, rahoituseriä ja veroja oli 160 091,22 euroa.	
Toiminnallinen tavoite: Turvallisuus ja toimintavarmuus: Suunnittelemttomat lämmöntoimintukeskeytykset asiakkaille, tavoite 0 kpl vuodessa.	Suunnittelemttomien käyttökatkojen määrä	Suunnittelemttomia lämmöntuotantokeskeytyksiä asiakkaille ei ollut yhtään.	
Toiminnallinen tavoite: Hintakilpailukyky: Juuan Kaukolämpö Oy on hinnaltaan Energiategollisuus ry:n jäsentilastoinnin erillistuotantolaitosten keskiarvon alapuolella.	Kaukolämmön hinta	Juuan Kaukolämpö Oy:n energiahinta on alle keskiarvon.	
Toiminnallinen tavoite: Paikallisuus ja uusiutu- vuus: Hankittavasta polttoaineesta vähintään 96 % on maakunnallista puupolttoainetta ja palaturvetta. Fossiilisten tuontipolttoaineiden osuus vuotuisesta käytöstä on maksimissaan 4 prosenttia.	Fossiilisten polttoaineiden määrä	Kevyttä polttoöljyä käytettiin 1,4 %.	
Tarkastuslautakunta: Kaukolämpö Oy:n talousarviossa 2022 on annettu tavoitteeksi sisäisen valvonnan periaatteiden kirjaaminen. Tilinpäätöksessä sitä ei kuitenkaan ole käsitelty.			

4. Kunnan ja kuntakonsernin talous

Tässä luvussa tarkastuslautakunta tarkastelee kunnan taloutta ja siihen liittyviä riskejä.

4.1. Tilintarkastus

Tarkastuslautakunta on kuullut kunnan tilintarkastaja JHT, HT Timo Nuutista kuntakonsernin tilintarkastuksesta ja toteaa, että kunnan taloutta on tilinpäätösvuonna pidetty säännösten mukaisesti. Tilintarkastaja antaa kunnanvaltuustolle tilintarkastuskertomuksen huomioitavaksi.

Tarkastuksen tulokset

Vuoden 2022 talousarvion sitovien määrärahojen ylitys on tapahtunut seuraavan tehtäväalueen kohdalla. Olennaiseksi on katsottava seuraava poikkeama:

-Hallintopalvelut (Hallinnon toimiala / sosiaali-, terveys-, ja työllisyyspalvelut, palvelujen osot) toimintamenojen ylitys 1 215 tuhatta euroa (tilivelvolliset kunnanhallitus, kunnanjohtaja, hallintojohtaja, talouspäällikkö)

Muilta osin kunnan hallintoa on hoidettu lain ja valtuuston päätösten mukaisesti. Kunnan sisäinen valvonta ja riskienhallinta sekä konsernivalvonta on järjestetty asianmukaisesti.

Valtionosuuksien perusteista annetut tiedot ovat oikeita.

Kunnan tilinpäätös ja siihen kuuluva konsernitilinpäätös on laadittu tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan tilikauden tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta ja toiminnasta. Tilinpäätöksen liitetiedoissa sivulla 81 on selvitetty perusteet liitetiedoksi kirjaamiselle Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveyspalveluiden kuntayhtymän, Siun Soten päättymiseen liittyvää vastuuta palkkaharmonisaatiosta kohdassa "Palkkaharmonisaation käsittely vuoden 2022 tilinpäätöksessä".

Lausunnot tilinpäätöksen hyväksymisestä ja vastuuvapauden myöntämisestä

Esitämme tilinpäätöksen hyväksymistä.

Esitämme vastuuvapauden myöntämistä tilivelvollisille tarkastamaltamme tilikaudelta edellyttäen, että kunnanvaltuusto hyväksyy tarkastuksen tuloksena mainitun talousarviopoikkeaman.

4.2. Tuloslaskelma

Tilinpäätöksessä todetaan tuloslaskelmasta seuraavaa:

Kunnan tuloslaskelma osoittaa, riittääkö tuottoina kertynyt tulorahoitus palvelujen tuottamisesta aiheutuneiden kulujen kattamiseen. Esitetty tuloslaskelma sisältää kunnan ulkoiset tuotot ja kulut. Toimintakulujen ja toimintatuottojen erotuksena muodostuva toimintakate osoittaa, kuinka paljon käyttötalouden kuluista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla.

Toimintatuottojen (ulkoiset) toteutuma oli 6 305 848 euroa, joka oli 520 570 euroa talousarviossa ennakoitua enemmän. Toimintatuotot kasvoivat 215 825 euroa (3,54 %) edelliseen vuoteen verrattuna.

Juuan kunnan toimintakulut kasvoivat 991 774 euroa (2,43 %) edelliseen vuoteen verrattuna. Toimintakuluihin sisältyy 1,4 milj. euron kirjaus palvelujen ostoon, ja taseessa siirtovelkaan, Siun soten vuoden 2022 alijäämän kattamiseen.

Tilikauden tulos on +397 468 euroa (v. 2021 -306 261 euroa). Tilinpäätössiirtojen jälkeen tilikausi 2022 on ylijäämäinen 764 226 euroa (v. 2021 694 475 euroa).

Tarkastuslautakunta toteaa, että käsittelee Siun soten vuoden 2022 alijäämän kattamista jäljempänä tässä arviointikertomuksessa.

Talousarvioon 2022 nähden tuloslaskelma näyttäytyy positiivisessa valossa.

4.3. Rahoituslaskelma

Tilinpäätöksen rahoituslaskelma koostuu kunnan varsinaisen toiminnan ja investointien sekä rahoitustoiminnan rahavirtojen muutoksista. Rahoituslaskelma muodostetaan tilinpäätöksen tuloslaskelmasta, investointiosasta ja taseesta.

Kunnan toiminnan ja investointien rahavirta oli 467 636 euroa positiivinen. Muutokseen edelliseen vuoteen verrattuna vaikutti erityisesti vuonna 2021 päättynyt suuri koulu- ja asumisyksikköinvestointi. Investointitaso vuodelle 2022 aleni merkittävästi. Kunnan rahoituksen rahavirta oli 2 636 274 euroa positiivinen osin johtuen alkuvuodesta 2022 nostetusta pitkäaikaisesta 7,0 milj. euron lainasta sekä toiminnallisesti oman toiminnan osalta tasapainoisesta vuodesta. Tammikuussa 2022 maksettiin takaisin 5,0 miljoonan euron lyhytaikainen laina. Lainalyhennykset suoritettiin suunnitelman mukaisesti. Tilikaudella kassavarat kasvoivat 3 103 910 euroa. Vuonna 2022 ei nostettu talousarvioon 2022 varattua pitkäaikaista lainaa. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä viideltä vuodelta on negatiivinen, koska tulorahoitus ei ole riittänyt kattamaan investointeja ilman kassavarojen vähentymistä tai lainanottoa. Tilanne oli odotettavissakin jaksoon osuneiden poikkeuksellisen suurten koulu- ja asumisyksikköinvestoinnin myötä. Vuonna 2022 tulorahoitus riitti kattamaan investointeihin tarvittua rahoituksen.

Tarkastuslautakunta toteaa, että lainamäärästä huolimatta kunnan talous on hallinnassa. Talous mahdollistaa vain maltilliset investoinnit tulevaisuudessa.

4.4. Taseen tunnusluvut

Tilinpäätöksessä on esitetty taseen tärkeimmät tunnusluvut:

TASEEN TUNNUSLUVUT	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022
Omavaraisuusaste, %	83,1	76,4	73,6	70,4
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	14,8	21,4	23,8	29,8
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	10264	10956	11651	12415
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	2229	2419	2622	2853
Lainakanta 31.12., 1000 €	3214	5500	6786	8071
Lainakanta 31.12., €/asukas	698	1214	1527	1855
Lainasaamiset, 1000 €	3160	2861	2780	2739
Asukasmäärä	4606	4530	4444	4352

Tarkastuslautakunnalla ei ole taseen osalta huomauttamista. Huomion arvoista on se, että kunnan asukasmäärä laskee vuosittain. Merkille pantavaa on myös se, että lainakanta on kasvanut vuosi vuodelta. Tarkastuslautakunta pohtii, ollaanko siinä tilanteessa, että tulevaisuuden mittavat investoinnit ovat vaarassa.

4.5. Taloudelliset riskit

Tilinpäätöksessä on käsitelty taloudellisia riskejä seuraavasti:

Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa yleinen ulkopolitiikka luovat tällä hetkellä merkittävimmän riskin ja epävarmuuden maailman talouden sekä Euroopan turvallisuuspolitiikan kehittymiselle. Nämä vaikuttavat Suomen, maailman ja kuntienkin taloudelliseen tilanteeseen. Sodan päättyminen ei ole näköpiirissä ja sota voi jatkua vuosia. Riskinä on mm. korkojen pysyminen totuttua korkeammalla ja inflaation uhka sekä maailmankaupan epänormaalitila.

Vuoden 2023 talousarvio on lievästi alijäämäinen, kokonaisuutena taloussuunnitelmavuodet 2022 ja 2023 ovat tällä hetkellä arvioitu kokonaisuudessaan tasapainoon. Rahoituksen riskinä on valtionosuuksien lopullinen taso, koska Siun sote kuntayhtymä on ylittänyt merkittävästi vuoden 2022 talousarvionsa, ja se saattaa vaikuttaa kuntien valtionosuuksia pienentävästi. Em. määrärahaylityksen vuoksi vuosien 2023–2024 talouslukemat muuttunevat edelleen merkittävästi. Lopulliset valtionosuussiirtymät sekä kunnille jäävät osuudet saadaan tietää vasta 2023 aikana. Suunnitelmavuosiin sisältyy siten merkittäviä epävarmuustekijöitä.

Vesihuoltolaitoksen talouden kuntoon saattaminen on tärkeimpiä asioita Juuan kunnan talouden epävarmuustekijöiden vähentämiseksi.

Kunnalla on riskejä liittyen antolainoihin ja muiden osapuolten puolesta annettuihin vastuisiin. Antolainoista merkittävin on Pielisen tietoverkko-osuuskunnalle myönnetty 2,7 milj. euron laina, josta pääomaa jäljellä 2,63 milj. euroa. Korkotason nousu lisää riskiä, koska lainojen korko on sidottu muuttuvaan korkoon EU-säädösten mukaisesti. Juuan kunnalla on

takausvastuu konserniyhtiö Kiinteistö Oy Juuan vuokrataloille alkuperäiseltä pääomaltaan 2,7 miljoonaa euroa, josta pääomaa on jäljellä 2,35 milj. euroa.

Kunnan merkittävin taloudellinen riski on edelleenkin Pielisen tietoverkko-osuuskunnalle myönnetty 2,7 miljoonan euron antolaina. Tarkastuslautakunta toteaa, että Juuka on tehnyt tarvittavat toimenpiteet kyseisen riskin minimoimiseksi. Juuan Vuokrataloille myönnettyjen lainojen riskit ovat merkittävät.

Tulevaisuuden taloudellisessa suunnittelussa on otettava huomioon kunnan suurien investointien aiheuttama velkamäärän kasvu. Lisäksi lautakunta toteaa, että kunnan lainamäärä/asukas on voimakkaassa kasvussa.

Vuoden 2023 taloudellisena epävakauttajana on nähtävä Siun soten lisämaksusuudet, kuten mahdolliset palkkojen harmonisoinnista aiheutuvat kustannukset, samoin kuin epävarmuus valtionosuuksista. Tilinpäätöksessä palkkaharmonisaatiokustannusten on ennakoitu tulevan hyvinvointialueen maksettavaksi, mutta on myös mahdollista, että ne lankeavat kunnan vastuulle. Juuan kunnan verotulojen pienentyminen merkittävästi aiheuttaa sen, että vuosi 2023 voidaan nähdä ensimmäisenä toimintojen ja tulojen sopeuttamisen vuotena hyvinvointialueen syntymisen jälkeen.

5. Lautakunnan muut huomiot

5.1. Siun sote

Vuonna 2022 tarkastuslautakunta jatkoi Siun soten toimintojen tarkastelua kuntalaisten palveluiden näkökulmasta. Lautakunta on kuullut aiheesta useita Siun soten toimihenkilöitä.

Siun soten perussopimuksen 2 §:ssä on sovittu kuntayhtymän tehtävistä:

Kuntayhtymän tehtävänä on järjestää jäsenkuntiensa puolesta alueensa väestölle yhdenvertaisilla periaatteilla lainsäädännön mukaiset sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut, jotka eri lakien mukaan ovat jäsenkuntien järjestämisvastuulla. Tällä sopimuksella jäsenkuntien järjestämisvastuu siirtyy kuntayhtymälle. Kuntayhtymä järjestää myös jäsenkuntiensa puolesta pelastuslain (379/2011) 24 §:ssä tarkoitetun alueellisen pelastustoimen palvelut valtioneuvoston vahvistamalla alueella.

Lisäksi kuntayhtymä järjestää ympäristöterveydenhuollon tehtävät sekä leirintäalueviranomaistehtävät jäsenkuntien puolesta siltä osin kuin kunnat ovat antaneet tehtävät kuntayhtymän hoidettavaksi.

Mikäli jäsenkunta on antanut tehtävät kuntayhtymän hoidettavaksi, jäsenkunnan järjestämisvastuu on siirtynyt kuntayhtymälle. Palvelut toteutetaan väestön tarpeet huomioon ottaen lähellä palvelujen käyttäjiä tukien asukkaiden itsenäistä arjessa selviytymistä.

Järjestämisvastuuseen kuuluvat ehkäisevät, korjaavat ja hoitavat, kuntouttavat sekä muut sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut yhtenäisenä kokonaisuutena. Kuntayhtymä voi tuottaa sosiaali- ja terveyspalvelut seuraavin tavoin:

1) tuottamalla ne itse,

2) kuntalain (410/2015) 49 §:ssä tarkoitetulla tavalla sopimuksin yhdessä toisen kunnan tai kuntayhtymän kanssa,

3) hankkimalla palveluja muulta palvelujen tuottajalta,

4) antamalla palvelun käyttäjälle sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä annetun lain (569/2009) mukaisen palvelusetelin, tai

5) muulla laissa säädetyllä tavalla.

Kuntayhtymällä voi olla yhtymävaltuuston perustamia liikelaitoksia ja se voi omistaa tai olla osakkaana niissä osakeyhtiöissä ja jäsenenä muissa yhteisöissä, joiden toiminnalla edistetään kuntayhtymän tehtävää.

Kuntayhtymä voi omistaa ja hallita irtainta ja kiinteää omaisuutta. Kuntayhtymä on myös erikoissairaanhoidon mukainen sairaanhoitopiiri sekä kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain mukainen erityishuoltopiiri. Kuntayhtymä voi järjestää tai tuottaa myös muita toimialaansa kuuluvia tai sitä tukevia palveluja. Kuntayhtymä voi myydä palveluja ulkopuoliselle taholle.

Juuan kunnan strategian mukaan kunnan tulee varmistaa palveluiden laatu ja saatavuus ja kunnan tulee kehittää sote-yhteistyötä. Hallintosäännön mukaan kuntalaistoimikunta toimii Juuassa Siun soten ja kunnan rajapinnassa.

Kuntalaistoimikunta toimii kuntalain 22 §:n mukaisena kuntalaisten vaikuttamiskanavana.

Kuntalaistoimikunta toimii lisäksi Pohjois-Karjalan sairaanhoitoja sosiaalipalvelujen kuntayhtymän Siun soten neuvottelukuntana.

Kuntalaistoimikunta:

1. Toimii kunnan ja kuntalaisten välisenä keskustelukanavana,
2. Antaa lausuntoja kunnassa valmisteilla olevista asioista sekä Siun soten asioista,
3. Sovittaa yhteen kunta - sote -rajapintaan liittyviä toimintoja päätettyjen linjausten pohjalta,
4. Tekee esityksiä Siun soten kehittämiseen liittyvissä asioissa,
5. Käsittelee Siun soten toimintakatsauksen,
6. Kutsuu harkintansa mukaan kokouksiin asiantuntijoita,
7. Välittää asiakastytyväisyys-asioita Siun soten hallintoon,
8. Vastaa osaltaan Juuan edunvalvonnasta.

Toimikunnan jäsenistä ja toiminnasta päättää kunnanhallitus.

Lautakunta toteaa, että kuntalaistoimikunta on vuonna 2022 kokoontunut yhden kerran. Uudessa hallintosäännössä ei ole kuntalaistoimikuntaa, vaan kunnanhallitus vastaa hyvinvointialueen kanssa käytävistä tehtävien hoitamiseen liittyvää yhteistyötä, tavoitteita ja työnjakoa koskevista neuvotteluista.

Siun soten alijäämän kattamista ei käsitelty valtuustossa. Hyvän hallinnon mukaisesti tilikauden aikana tapahtuneet ylitykset tulisi käsitellä valtuustossa.

5.2 Hallintosäätö ja kuntastrategia

Kuntastrategia ohjaa kunnan päätöksentekoa. Viimeisin kuntastrategiakausi on päättynyt vuoden 2021 loppuun. Uuden strategian valmistelu olisi tarkastuslautakunnan mielestä pitänyt aloittaa heti uuden valtuustokauden alusta. Lautakunta katsoo kuitenkin positiivisena huomiona sen, että vuoden 2022 aikana kuntastrategian valmistelutyössä on kuultu laajasti kuntalaisia ja sidosryhmiä. Kuntastrategia hyväksyttiin valtuustossa 26.9.2022, § 23.

Hallintosäätöä on valmisteltu yhdessä kuntastrategian kanssa. Hallintosäätö tulee valtuuston hyväksyttäväksi kesällä 2023, eli valtuustokauden puolivälissä.

6. Tarkastuslautakunnan huomiot

6.1. Vuoden 2021 arviointikertomuksen huomioiden seuranta

Tarkastuslautakunta esitti vuoden 2021 arviointikertomuksessa huomioinaan asioita ja edellytti, että kunnanhallitus antaisi vastauksensa lokakuun 2022 aikana. Kunnanhallitus antoi vastauksensa 24.10.2022, § 317.

1. Konsernin sisäisen valvonnan ohjeistuksen päivittäminen: Sisäisen valvonnan perusteet on hyväksytty 2016 ja kunnanhallitus on antanut sisäisen valvonnan ohjeistuksen 2017.

Kunnanhallituksen vastaus: Sisäisen valvonnan ohje uudistetaan monelta osin ja päivitetään ajanmukaiseksi vuoden 2023 keväällä. Sisäisen valvonnan toimivuus on käyty läpi kunnan johtoryhmässä syksyn 2022 aikana ja todettu ohjeen olevan pääasiassa ajantasainen. Sisäinen valvonta toimii niin päätösten tarkastusten sekä talouden valvonnan osalta. Mahdolliset muutokset ovat luonteeltaan teknisiä sekä ohjeistusta on tarkoitus selkeyttää.

Tarkastuslautakunta: Tarkastuslautakunnan saaman tiedon mukaan sisäisen valvonnan prosessi ei toteutunut sisäisen valvonnan ohjeistuksen mukaisesti. Riskit eivät ole realisoituneet vuonna 2022 oleellisesti. Henkilöriskit suurimmat organisaation ohuuden vuoksi. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tila tulee esittää osavuosisikatsauksissa. Tarkastuslautakunta tulee seuraamaan sisäisen valvonnan ohjeen päivittämistä.

2. Kunnan strategisen ohjauksen dokumenttien tarkastelu ja päivittäminen: Kaikkien kunnan toimintaa ohjaavien asiakirjojen on oltava uuden tulevan kuntastrategian mukaisia. Strategisessa valmistelussa tulee ottaa huomioon myös seuranta ja raportointi.

Kunnanhallituksen vastaus: Juuan uusi kuntastrategia vuosille 2022-2026 on hyväksytty ja se toimii ohjaavana asiakirjana valmistelussa oleville suunnitelmille ja ohjelmille. Seurannasta ja raportoinnista on tehty ylätasoin kirjaukset kuntastrategiaan ja tarkemmat tavoitetasot, toteutumukset ja seurannat huomioidaan edellä mainituissa suunnitelmissa sekä talouden seuranta-asiakirjoissa.

Tarkastuslautakunta: Tarkastuslautakunta seuraa jatkossa uuden kuntastrategian jalkauttamista suunnitelmiin ja ohjelmiin sekä päivittäiseen toimintaan.

3. Hankintaohjeen päivittäminen: Nykyinen hankintaohje on tarkoituksenmukaiseen toimintaan liian jäykkä.

Kunnanhallituksen vastaus: Hankintaohjeen päivittämisestä hallitus on antanut kommenttinsa ja ohje on loppuvaiheen valmistelussa.

Tarkastuslautakunta: Hankintaohje 2023 käsitelty kunnanhallituksessa 17.4.2023 § 69. Tarkastuslautakunta seuraa hankintaohjeen noudattamista.

4. Henkilöstö- ja koulutussuunnitelman laatiminen: Lakisääteinen (YTL 4 a §) henkilöstö- ja koulutus suunnitelma tulee ensi tilassa kirjata ajan tasalle.

Kunnanhallituksen vastaus: Koulutussuunnitelma tulee vielä hyväksyttäväksi loppusyksyn aikana ja käyttöön otettavaksi vuoden 2023 alusta lukien.

Tarkastuslautakunta: Koulutussuunnitelma on hyväksytty kunnanhallituksessa 21.11.2022 § 343.

6.2. Huomiot vuodelta 2022

Lisäksi tarkastuslautakunta esittää huomioinaan seuraavaa ja edellyttää, että kunnanhallitus antaa vastauksensa huomioihin ennen seuraavan talousarvion valmistelua lokakuun 2023 aikana.

- 1) Jatkossa talousarvion ylitykset tulee viipymättä tuoda valtuuston hyväksyttäväksi kuluvan tilikauden aikana.
- 2) Lakisääteisten suunnitelmien ajantasaisuus on varmistettava.
- 3) Strategioiden ja ohjeiden jalkauttamista päivittäiseen toimintaan on edistettävä.

7. Tarkastuslautakunnan esitys Juuan kunnanvaltuustolle

Tarkastuslautakunta esittää kunnanvaltuustolle, että kunnan taloutta ja hallintoa hoitaneille toimielinten jäsenille, tehtäväalueiden jäsenille ja tehtäväalueiden johtaville viranhaltijoille myönnetään vastuuvapaus 1.1.2022 – 31.12.2022 edellyttäen, että kunnanvaltuusto hyväksyy tilintarkastuksen tuloksena mainitun talousarviopoikkeaman.

8. Allekirjoitukset

Juussa, 24. päivänä toukokuuta 2023

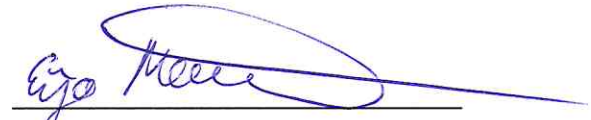
Leo Ryyänen
Puheenjohtaja

Teemu Mustonen

Heidi Wilska

Eija Martikainen
Varapuheenjohtaja

Kastehelmi Miettinen